

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

„Nomen et omen“.

(Replică).

Mulțumind dnu-lui Moise Popa pentru reflexiunile d-sale la cele scrise de mine în nr. 5. al „Progresului“ nostru, grăbesc a spune, că gîndurile așternute în acele șiruri, erau cu totul altele.

Avem adecă numiri de instituții, de provincii, genetice, de persoane chiar, ce nu se potrivesc deloc cu menirea lor; ba multe dintrînsele poartă încă un rău omen, ca o cobe fatală pentru prezentul și viitorul nostru românesc, și totuși nici în restimpuri milenare nu ne putem dezmetici, spre a ne desbara barem de unele, cu urmări stricătioase, ce au adus, aduc și acuma, și mai pot aduce și în viitor mult rău neamului românesc.

Așa d. e. biserica noastră vrînd-nevrînd o numim greco-orientală și greco-catolică. Cutoatecă grecismul ei atributiv a fost puntea, pe care au trecut și s'au înstăpinit fanarioții între Români, exploatînd evlavia noastră, creîndu-ne o situație desperată până la Alexandru Cuza dincoaci de Dunăre; ear dincolo de Dunăre este și acum motivul celor mai selbatice pustiiri și ucideri, de care se folosesc antariții și alte bande cu susținătorii lor încontra neamului nostru.

Nici nouă Românilor austro-ungureni acest atribut, furișat, nu ne-a adus Dzeu știe ce bunătăți, căci veacuri întregi am stat în

brațele ierarhiei sirbești și nici azi n'am scăpat de dragostea lor înădușitoare. Românilor din Serbia, Băsărabia, Grecia, Bulgaria nici azi nu le este permis, să aibă biserică română, ca să nu mai vorbim de biserica greacă din Bpesta și cea din Brașov și Mișcolț, întemeiate de Români.

Cum stăm deci cu *sobornicitatea, ecumenismul* sau *catolicismul* bisericii române?

Nu e bine să fim nepăsători față de atributele ce ni-le dau străinii, ca să ne încurce, spre a ne face rău; trebuie să distingem bine, spre a evita răul din calea progresului și a fericirii neamului nostru.

Din lipsa de distingere am căzut dintr'o rătăcire într'alta, par'că ne-au dus Rusalile, deși în era creștină această serbătoare nu mai este a rozelor fermecătoare, ci e praznicul spiritului sfînt al limbilor, date de Bunul Creator națiunilor cari trăesc simbolizate prin foc, avînd să lumineze și să arză la formarea conceptelor pentru progresul lor special și pestetot al umanității.

Sobornicism, ecumenism sau *catolicism* este același concept de universalitate, ce i-s'a dat dreptului de existență bisericii creștine.

Cînd o parte din frații noștri Români au trecut cu biserica lor dela sobornicism la catolicism, ce au făcut?!

Nimica cu privire la dreptul de existență al bisericii românești, căci doară dreptul de existență universală i-s'a dat în sinoadele ecumenice. Numaî cît neînțelegînd aceasta,

au sărit din Scilla în Carybda; fugind de Slavii și de Grecii, s'au aruncat în brațele „latiniștilor“ din Strigoniu etc. etc.

Noi dorim să avem și trebuie să avem o biserică cu drept de existență universală, care să ne fiină unitatea cultului religios, cu limba noastră etnică, proprie; numiască-se catolică, ecumenică, sau sobornicească română. Din lipsa de distingere între conceptul de universalitate și raportul său cu limba bisericii, ne-am lăsat și ne lăsăm pradă dibuirei păgubitoare, neîncercîndu-ne în maturitatea noastră pentru constituirea unei biserici proprii cu drept public de existență universală.

Maî departe.

Istoria nu mai recunoaște de Români pe *Cumanii* și *Pocenegii*, a căror romănităte o apără cu bune dovezi fericitul Hășdeu; nici noi pe *Armăni* țintari, cari sau lipit de toate limbile și confesiunile sub menirea de *Armeni*. Par'că n'ar fi venit între noi din Balcani, ci din Armenia aziatică, măcar că numele de Isăcuț, Capdebou etc. le-a ramas neaoșe. Aceasta e consecvența rătăcirii noastre în numirea genetică, ce mai dăinuește la Români din Băsărabia rusească, cari și pentru alții există ca »*Moldoveni*« cu limba moldovenească, port moldovenesc și cu obiceiuri moldovenești.

Ce ar zice un statistician străin de limba noastră la vederea sau la auzul atîtor nume jidovești: Moise, David, Avram, Isac, Ieremie et tutti quanti, patriarhi, judecători, poeți

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

(Continuare)

Lipsa copilului o va vedea și simți mama totdeauna. Cu creșterea celorlalți copii, de-i are, va crește și durerea ei, chipul copilășului perdut îi remîne staționar în suflet, și dînsa trebuie să meargă și să caute în alte părți ecvivalentul lui.

Mama pe drum cînd va merge,
Și deacum ori pe unde a trece,
Ea locului că va sta
Și la copii va căta,
La copii altora.
Inima ș-a recori
Cu lacrimi pe-obraz va fi!

Marian p. 586.

Ce bucurie ar avea, dacă în ceata copiilor altora s'ar zburda și alerga și copilul ei!

Primăvara nî-a veni,
Toți cîmpii vor înverzi,
Și codru mî-a înfrunzi,
Eară tu mî-i putrezi.

Marian p. 578.

Acest contrast frumos dintre moarte și viață, adecă moartea, primăvara sau vara, cînd învie și crește toată natura, îl avem și în Macedonia:

Pulii a veară liei țî-ș bat (=cîntă)
Și cîntă bisbilii la cap. (=privighitorile)
Tută lumea s-hariseaște (=se bucură)
Uine moartea mi jileaste.

Papahagi p. 966.

Și nu e mirare să n'o prîndă jalea și să n'o stăpînească perderea.

Cum îți arde lumina,
Așa-mi arde inima;
Cum îți arde toiagul
Așa-mi arde sufletul,
Făr' de foc și făr' de pară,
De se face numaî sfară.

Pop Reteganul p. 135.

Lumina și toiagul se gată și e martor tuturor pomenilor, numaî inima și sufletul mamei e prefăcut în scrum, abia cînd își dă viața, și focul lor o chinue până 'n mormînt. O speranță, ce n'o crede nici ea, făgăduie mortului lucruri adevărate, căci ce n'ar da biata mamă, dac'ar putea readuce la viață pe perdutul ei:

Cînd așî ști
C'ăi veni,

Drumul țî l-așî zugrăvi,
Nici cu fir nici cu mătasă,
Numaî cu inimă arsă!

Marian p. 584

În alte bocete înloc de zugrăvi e pardosi. Perderea feciorilor mari încă nu e fără supărare, și părinții nu i-ar da, de ar fi vorba de ei, pentru toată lumea. Moartea cumplită însă e mai tare decît dragostea părintască.

Busuioc bătut în masă,
Tinerel te duci de-acasă.
Busuioc bătut pe lemn,
Roagă-te să nu te dăm.
Roagă-te, nu te ruga,
Că părinții nu te-or da,
Părințiorii Dumitale
Multă supărare are.

Marian p. 580.

Tînărul s'a dus, căci așa i-a fost scrisa, și părinții au rămas cu supărarea. Rugăciunea lor n'a fost ascultată de soarte, și așa ei pot din nou constata nedreptatea ei.

Dragul mami, fătul mami,
Dragul mami, scumpul mami!
Nici aceia nu-i dreptate,
Cel tînăr să putreziască,
Cel bătrîn să năcăjască.

Marian p. 575.

sau profeți și rabinii jidovești din vechiul testament?!

Iudaismul, contrabandat în creștinism de Jidovii propagatori în contra tendinței lui Isus, ce doria puritatea unei religii curat umanitare, a sugerat și poporului nostru re-negarea protopărinților proprii, urîndu-i, și înfiorîndu-se chiar de dinșii, fiind prezentați ca *păgîni* și uitați de dragul vechilor sfinți, acărora biserică a strîcat-o Christos, întemeind biserică adevărului, ce nu admite insultarea ascendenților prin numirea lor de *păgîni*.

Azi nu se mai ia înțelesul literal al cuvîntului »păgîn«, »sătean, prost, ci »goim«, ce înseamnă »purcat, necurat, dobitoc etc. Noi însă de dragul sugestiunilor biblice ocărîm pe moși-strămoșii noștri și înloc de a le continua memoria, dînd numele lor și urmașilor noștri, inconștii ne-am identificat cu iudaismul...

Insuficiența sau lipsa totală de pricepere în ale religiei ne-a adus la doaga aceasta, ce stă în patentă contrazicere cu principiile creștinismului curat.

Crezînd a fi lămurit prin aceste șire încitva pe dl Moise Popa referitor la scopul celor scrise sub titlul »*Nomen et omen*« din nr. 5., rog a mi-se permite să replic și la cele ce mi-se impută cu privire la cele zise despre creșterea preoților noștri români.

Dau toată dreptatea dlui Moise Popa. Da! cucit mai mulți vor învăța teologiile la Roma, Paris, Viena, Berlin, Budapesta, Londra, Petersburg, Atena, Zürich, Geneva, Newyork, Cernăuț, etc. etc., cuatît va fi mai bine pentru biserică și pentru poporul nostru. Dar trebuie să fie deja maturi și formați de clerici pentru biserică noastră în institute proprii românești.

Eu însă n'am vorbit despre lărgirea cunoștințelor, ci despre creșterea românească a fiitorilor preoți ai bisericii noastre. Înțeleg perioada creșterii din școlile primare și liceale, unde biserică însăși trebuie să-și crească învățătorii pentru catedră și amvon; ear nu să adune o majoritate de căzuți prin școlile eterodoxe, cari introduc discipline contrare vieții noastre bisericesti, nefiind astfel în stare nici a vorbi corect limba credincioșilor.

Preoția întogmai ca și o profesiune liberă trebuie învățată cum se cade, spre a putea fi și exersată cum trebuie. Apostolia... este

alta, și dl Moise Popa are aici toată dreptatea.

Cît pentru citatele din plîngerile lui Ieremia... eu unul aș preferi d'ale prorocului nostru Eminescu, Andrei Mureșanu etc.

Într'altele »*Nomen et omen*« să ne fie un memento din prorociile sfinților noștri protopărinți, ce ne-am obicinuit dintr'o fatală evlavie către indaism a-i insulta cu epitetul de »păgîn«.

(Arad)

Ion Simu.

Neatîrnarea.

Vremile de azi, pe lîngă vremile în cari trăiau părinții și moșii noștri sînt cu totul altele. Vremea de azi ne îmbiă și ne dă mai mult, dar și pretinde mai mult dela noi, între altele pretinde să fim independenți. Educația înspre independență e o zestre bună pentru viața întreagă. Nu înțelegem o independență ca cea a tineretului nostru de azi, care nu vrea să se plece nici unei autorități, care în ciuda nedibăciei, neîndămînării, cu judecată nematură și batjocuritoare, pășeste fără pic de modestie în lume. Asta nu e independență. Independența adevărată o înțelegem altcum: a învăța să stai pe picioarele proprii, fără ajutor străin, dar cu chibzuință și cu iubire de adevăr și judecată dreaptă asupra lucrurilor și a persoanelor.

Copii cari la tot pasul sînt prea din cale afară păziți, încrezuți și lăsați în seama altora, foarte rar devin oameni harnici pentru viață, și, după multe desamăgiri, trebuie să plătiască amar și din greu școala vieții.

Un copil, care nu învață de timpuriu a da pept cu greutățile vieții și nu se îndeletnicește a le învinge el însuși, nu se va ști ajuta în fața piedecilor mai mari deapoi. Fetița care învață de mică a-și ține în ordine jucăriile, obicinindu-se a-și drege singură haina păpușei și care pentru orice greșală, fie cît de neînsemnată, este trasă la răspundere cu chibzuință și blîndețe, trebuie să devină o gospodară, o mamă mai bună decît fetița, pe care o servesc alții și tot alții îi împlinesc toate dorințele.

În ziua de azi foarte multe fete remin nemăritate. Pentru ele educația înspre independență e neapărat deîpsă, ca să poată parcurge calea vieții.

Aflăm în ziua de azi femei — despre cari altcum se zice că sînt gospodare bune — la cari însă un observator îndată constată, că în tinerețe au fost educate greșit, pentru că nu sînt harnice a săvîrși niciun lucru cît de mic fără de ajutorul servitoare.

Numai munca săvîrșită independent are suc-

ces. Munca făcută în raport de atîrnare e ca a năimitului. Cucit mai puțin își lasă cineva să-și facă prin alții lucrurile, cuatît mai liber, mai neatîrnător este. Și dacă unele lucruri trebuie făcute prin alții, prin servitori pentru stăpînii lor, prin subalterni pentru mai marii lor, cunoașterea pe deplin a acestor lucruri încă e oareșicare independentă.

Numai gospodara, care pricepe pe deplin lucrul ce-l pretinde dela servitoare, ear la caz de lipsă îl știe face și ea singură, este față de servitorime independentă; dincontră adeseori va veni în perplexitate și pendentă dela servitorime.

Cel mai mare preț îl are independența și în morală. Un caracter independent totdeauna judecă mai obiectiv, mai fără considerațiuni personale. Numai o judecată independentă poate fi totodată și dreaptă.

Independent poate fi oricine, pînă la un anumit grad. Educația poate ajuta și aici. Încă dela început tineretul să fie instruit spre a cunoaște valoarea, adecă folosul adevărat al banului spre a-l cheltui cuminte și a-l câștiga cu dreptate, ca astfel să i-se ajungă pecit se poate, ca să poată fi independent de lipsuri apăsătoare.

Independența face imposibilă orice tradare, nu te lasă să-ți vinzi conștiința din considerațiuni materiale. Ea te ridică deasupra semenilor tăi. Deacea toți părinții, toți învățătorii, și toți aceia cari se ocupă cu creșterea tineretului, să caute să planteze în inimile fragede independența adevărată. Numai atunci vor dispărea din viața publică multe lipsuri, multe patimi, multe neajunsuri, și vom avea fete și femei, tineri și bărbați, plini de viață, veseli, pășind liberi în calea distinului în lume...

Sandu Neculcea.

Sfaturi igienice

de Dr. Ludovic Méheș.

Veșmintele trebuie ținute în curățenie și încît se poate cît de des schimbate, dar nu cum e obiceiul, că numai odată la săptămînă să te schimbi.

Dacă hainele se murdăresc, trebuie schimbate, căci pentruaceia ne-a lăsat Dzeu minile, nî-a dat apă, și s'a inventat săpunul, să ne purtăm curați. Acest lucru nu e incopciat cu cheltuială mare, ci numai cu vrednicie, și în toată vremea a fost și va fi, că vredneția muierii se judecă după curățenia veșmintelor bărbatului și a copiilor. Deciteori am văzut vr'un bărbat în veșminte murdare, am gîndit în mine, ce lenoasă nevastă poate să aibă acest biet om.

Tot asemenea se tînguie și mama lui Tasa Tacit, un dascăl harnic din Macedonia, pe care l-a perdut dimpreună cu frații lui ceialalți.

Nă mumă multu arsă
Nă mumă arău jilioasă (=jalnică)
Cu plînguti va doarmă (=plinsete)
Cu plînguti va scoală;
Că tuți hiliți îli feasi (=întinse pe masă)
Și singură ș-armasi.

Papahagi p. 973.

Șăzătoarea.

— Datini și credințe. —

Nu odată am zis că Românul nostru »Păunașul codrilor« voinicul neîntrecut, mindria sufletului nostru, todeauna află momente de veselie, todeauna știe să se ridice, din necazurile ce-l copleșesc zilnic, sus în sfere înalte, și cu sufletul său pururea vesel, el tot cîntă și ear cîntă.

Și cîntă cu atît foc și dor, de te oprește în loc, te pune pe gînduri, lași lucrul din mînă și-l ascultă.

Acum primăvara pline sînt pădurile, pline văile și cîmpiile de veselia Românului. Cu natura a înviat și el; dorințele inimii lui n'au hotar. Sorgintea veseliei lui și-o ia din fenomenele naturii, ear geniul lui îi spune că în lumea toată

în mări și prin nourî, în lună și în stele, află personificate pe: fătfrumos cu părul de aur, pe care îl insoară cu creațiunea sa ideală, cu Ileana Cosînziana, află pe voinic înflorit etc. pe strîmbălemne, sfarmăpeatră, mamapăduri etc.

Toate le crează spiritul său viu, cu deosebire earna, în șăzătoare, povestind și glumind. Acolo se adună fetele la furcă, la scărmanat de lînă, la gătitul hainelor de paști; acolo o babă, adunîndu-le în jurul opăițului, le povestește de minunile lumii.

Timpul și locul șăzătoareii o hotăresc fetele, în conțelegere cu mai mulți feciori, prin cel mai tînăr și sfătos dintre dinșii, care invită cu smerenie și cite una, două maice bătrîne, atotștiutoare, cari știu povesti multe, împreună cu mamele ori maicele fetelor.

Șăzătorile se fac numai pe zilele de Lună pe Marți, ori Mercuri spre Joi, seara. Acolo se toarce, canură, păr, in, fuior, ear decînd a început a fi înlocuit războiul cu ghiorgheul, fetele coasă ciurături, altele fac cipcă, împistresc cătrînțe, ba în vremea mai nouă, spre rușinea și durerea băbelor, împistresc chiar cu fir de aur și de mătăsă.

Feciorii aduc cu ei la șăzătoare lăutari, cărăbași sau cimponeri, dar pelîngă aștia fiecare își are la brîu fluierul și demulțorii ademenesc feciorii și citeun moș cu »fluieroniul«, lung și gros, cu 4 găuri cu care acompaniază fluierile junilor.

Cît torc și lucră fetele, junii le cîntă în fluier

ori »zice« cărăbașul, ear ele, fetele, purtate de citeo maică, ori dodă mai isteată, le acompaniază din gură:

Cine are dor sub soare,
Merge noaptea 'n șăzătoare,
Dimineața la-urzitoare,
După prînz la 'nvelitoare.

În șăzătorii se plămădește dragostea; acolo vede feciorul fata cît e de harnică, cum e de cîminte, acolo află ce are acasă...

Mulți părinți nici nu lasă feciorii ori fetele la șăzătoare, știind că acolo dragostea prinde rădăcini și nu mai are capăt, căci:

Pentru tine, rujă plină,
Nici n'am somn, nici n'am odină,
Pentru ochi ca murele
Ocolii pădurile,
Alergai cîmpiile;
Noaptea șăzătorile.

și:

Mamă, inima mă doare,
Să mă lași la șăzătoare,
C'acolo-i și mindra mea,
S'o văd cu cine-o șădea.
D'o șădea cu'n om de treabă,
Cu trei părți m'o fi mai dragă;
D'o șădea cu'n blăstămat,
Până-i lumea n'o mai caut.

(Finea va urma).

Dacă întri într'un sat și vezi copii jucându-se pe drum și îi afli murdari la față, necurați la veșminte, nepeptenați, îndată te gîndești: ce oameni necurați locuiesc în satul acesta, ce femei netrebnice și leneșe trebuie să fie mamele acestor băieți. Deregulă într'un atare sat vei afla și bărbații asemenea îngrijiiți, și dacă vei cauta la femei, tot aceia necurațenie. Și ce impresiune face aceasta asupra unui străin; impresiunea cea mai rea, și întrebînd despre naționalitatea sătenilor noștri, duce vestea în lume-că poporul nostru este un popor murdar, care trăește ca vitele și nu arată niciun semn de civilizație, adică nicio propășire în bine. Pe mine m'ar durea inima dacă ași auzi astfel de păreri despre poporul nostru românesc, deși trebuie să mărturisesc, că în multe comune de ale noastre se găsește astfel de stări.

Îmbrăcămintele purtate de țărani noștri sînt țesute din fire de cînepă, de bumbac, ori și din fire de lînă; afară de acestea sînt veșmintele făcute din pei de miel și de oae; încălțămintele sînt opincile și cizmele, ear capul se acopere la bărbați cu căciuli făcute din pele de miel, uneori cu pălărie de postav, sau de pae, ear muerile își ocofer capul cu maramă.

Să ne ocupăm puțin și cu aceste materii.

Pînza de cînepă este o pînză trainică, bună de purtat, căci se poate spăla; conduce bine căldura din corp, așadară este răcoroasă vara, ear prin asprimea ei freacă și curățește pelea.

Pînza de in este mai moale și mai fină decît pînza de cînepă.

Pînza de bumbac este foarte trainică; la spălat nu se strînge și conduce căldură mai încet, vasezică ține mai multă căldură.

Convocare.

Domnii membri ai „Reuniunii rom. de cîntări și muzică din Oravița” sînt prin aceasta invitați a participa la

Adunarea generală

ce se va ține la 17. Mai 1908 la 3 ore d. a. în localul Casinei române din Oravița.

Ordinea de zi:

1. Raportul general al prezidiului. 2. Raportul casierului. 3. Raportul arhivarului. 4. Raportul comisiunii alese pentru revizuirea socoșilor. 5. Proiectul de preliminar pro 1908. 6. Alegerea funcționarilor și a comitetului. 7. Alegerea comisiunii pentru autentificarea protocolului adunării generale. 8. Eventuale propuneri.

Oravița-mont., la 1. Mai 1908.

Dr. Mihaï Groșianu
președinte.

Nicolae Andrei
secretar.

CRONICA.

Distinsut nostru compatriot Eugen Munteanu a avansat la Pola de inginer-căpitan la marina de război c. r. Felicitări!

Ni-se vestește, că Apelul fraților noștri din *Ocnadefer* pentru întemeierea unei biblioteci publice rom. a găsit resunet. Deputatul nostru Coriolan Brediceanu a sărit cel dintăi în ajutorul acelor setoși de cultură.

Mine, Duminecă la 3. Mai c. adunare generală a „Reuniunii de înfrumșetare” în Grădina de tir. Convocatorul e signat de medic-majorul Dr. L. Méhes și de directorul V. Földes. Ordinea de zi: Deschiderea, comunicarea statutelor, alegerea biroului și a comitetului diriguitor, propuneri.

Cancelistul Ion Velceleanu din Oravița cu d-șoara Cristina Dragomir din Lugoj — logodiți.

Hungara Esperantista Societo și-a ținut o ședință a comitetului central sub prezidiul lui A. Marich, în care s'a raportat asupra lătirii limbii esperanto, ce atinge suma de 13 milioane de esperantiști. Propaganda acestei limbii universale o conduce în țara noastră profesorul I. Medgyesi (Budapesta, VII. Alpar u. 8.) care dă fiecăruia orce dezlușiri referitoare la învățarea limbii esperanto, ce se poate învăța foarte ușor.

La *Jurjova* s'a dat Lună, a doua zi de Paști, un concert împreunat cu teatrul foarte reușit. Tînărul învățător Ion Caprița, care conduce corul, se dovedește de un bun conducător al sătenilor.

Societatea „Tulipan” din Lugoj, aranjează în zilele de 3-7 Mai st. n. o expoziție de lucrări artistice aparținătoare industriei de casă, în sala mare a comitatului din Lugoj. Expoziția se va deschide solemn la 3. Mai st. n. la orele 11 și jumătate din zi, și va fi deschisă zilnic dela 9 până la 12 a. m. ear d. a. dela 2 până la 7 și jumătate. Bilete pentru întreaga durată a expoziției costau de persoană 2 cor., pentru familie 4 coroane. Ear în ziua deschiderii și închiderii, bilete de persoană 50 fil. ear în celelalte zile 20 fil.

Țăranul Costa Lupincă din Greovaț mulțumește pentru despăgubirea primită dela Institutul „Plugarul” din Cacova pentru o vacă, ce i-a fost asigurată.

Concertul Secășanilor a reușit peste așteptare.

Lună a doua zi de Paști au fost înmormîntați aici doi tineri în floarea vieții: Ion Matesseran și Ivan Teodorovici, repuși amîndoi de înfricoșata tuberculoză.

Miliardarul american Carnegie a contribuit jumătate milion de marce la fundațiunea „Koch” din Berlin, ce tinde la combaterea tuberculozei.

Adv. Dr. Mihaï Groșianu arată că studenților Săcuți, cari au vizitat Oravița, și între cari aflase că au fost și băieți d'ai noștri, nu le-a dat decît niște pocale de bere, ceiace nu poate însemna o găzduire „abundantă”, cum scrisese „Oraviczka és vidéke”, de unde am luat și noi știrea.

În numărul viitor vom arăta cu numele pe toți binevoitorii, cari au signat acții la Societatea pe acții „Progresul”.

Eri, la 1. Mai au defilat în Schönbrun înaintea Maiestății Sale Domnitorului 80 miș de școlari ai Vienei, din incidentul jubileului de 60 ani al bătrînului nostru Monarh, ear la 7. Mai îl vor vizita pe Maiestatea Sa împăratul Germaniei cu toți prinții și principesele Germaniei.

Un fruntaș din comuna *Cârnecea* ne comunică rătăcirea unor săteni, cari, neînțelegînd rostul „Progresului”, își caută pe furis scăpare de sub datoria de al-i abona și citi, sub cuvînt că nu le place graiul bănățenesc al colaboratorului nostru Ilie Căprariu. Nu sînt alte pricină ascunse sub acest pretext?

Comitetul central al județului nostru avizează lumea, că lista alegătorilor pe anul 1909, fiind gata, se poate inspecționa la primăriile comunelor și la comitetul central comitatens dela 5. până la 25. Mai c. dimineața dela 8 la 12 ore și d. a. dela 2 la 6 ore.

Cine a ramas neluat în listă, să-și reclame dreptul prin o petiție adiustată în regulă celmult până la 15. Mai c. la antistea comunala, la notariat, ori la comitetul central.

Observațiunile încontra rugărilor, sau a recurselor date pentru rectificarea listelor, se pot înainta tot la acel loc în restimpul dela 16. până la 25. Mai a. c. ear comitetul central va decide asupra lor.

Încontra acestor hotăriri se poate recurge în decurs de 10 zile, dela înmanuare sau publicarea decisiunilor, la Curia regească.

Adunarea generală

a Consorțului (Consum-Verein) din Sasca mont. se va ține la 10. Mai n. a. c. la 10 ore a. m. în sala otelului Tonci Kokesch.

Programul:

1. Deciderea asupra pretensiilor dela membri.
2. Hotărîre asupra împărțirii restului din averea Consorțului.
3. Licvidarea finală și stergerea firmei.

Johann Peterzell

Mihaï Groșian

licvidatori.

Dr. Mihaï Groșian

președinte.

Mulțumită publică.

Mulțumim binevoitorilor, cari și-au rescumpărat biletele, suprasolvînd la concertul dat de corul împreunat gr. or. și gr. cat. din Secaș, în beneficiul crucii românești din hotarul comunei, ce s'a și sînțit la Paști, prin ambii preoți locali, șanume: Dr. Alexandru Coca (Sasca), Dr. Petru Corneanu, Dr. Liviu Cigareanu adv. 10 cor.; Dr. Gheorghe Anca, Dr. Mihaï Groșian, „Oraviczana” Dr. Ion Nedelcu 5. cor., Dr. Emil Persecă 3 cor., Vasile Margineanu 6 cor. Ion Duma (Oravița) 2 cor. Vasile Leza (Ticvaniul-mare) 1 cor., Petru Bernaz 6 cor., Alexa Pușcanu 2 cor., Ion Caprița 2 cor., Lazăr Ciormanu (Dognecea) 80 fil.

Fabiu Stan

casier.

Nicolae Vucu

dirigent de chor.

Bibliografie.

„Familia Română”, ce apare săptămînal în Budapesta V. Csáky utca 23. sub direcția publicistului Lucian Bolcaș, se afirmă din ce în ce tot mai bine. Numărul de Paști a apărut cu un sumar bogat și ales. Este singura revistă pentru familii. Abonamentul anual numai 10 cor.

Preste deal, se numește cea mai recentă compoziție a compozitorului nostru I. Vidu. Piesa este dedicată societății chorale „Carmen” din București. Toți iubitorii de artă, vor gusta în noua compoziție a diu Vidu, sonorele armonii ce se manifestă atît în cuvintele textului, cit și în aranjamentul notelor.

Mulțumită publică

Din incidentul trecerii la cele eterne a scumpului și neuitatului nostru frate

Ioan Matesseran,

ne simțim îndemnați a mulțumi tuturor prietinelor și cunoscuților cari prin condolențele lor sincere au grăbit a ne alina durerea.

Oravița, 28. April 1908

Frăținiî Matesseran

Mulțumită publică.

Mulțumim tuturor prietinelor și cunoscuților cari au petrecut la ultimul lăcaș pe neuitatul nostru

Ivan Theodorovits,

ear nouă celor remași în jale ne-au alinat durerea prin condolențe.

Familia Theodorovits.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

1321 szám tkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Molin Ion kernyécsai lakós végrehajthatónak Piczu Traila és Moater Ion végrehajtást szenvedők elleni 50 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Kernyécsa

1. községi 426 sz. tjkvben felvett és Cziczu Traila nevében irt 52/a hrsz. 24 öisz. egész belső-ségre a C. I. a. Cziczu Alexa javára az ingatlan felére bekebelezett élethossziglaní haszonélvezeti jog fenntartása mellett a 418 kor. kikiáltási árban;
2. a kernyécsai 52 sz. tjkvben A. I. a. foglalt 243 és 711 hrsz. részletekből a végrehajtási törvény 156. §-a a) pontja szerint adós Cziczu Traillát megillető 3/4 résznyi jutalékára az 1347 kor. kikiáltási árban, továbbá

ugyanazon számu tjkvben foglalt és Cziczu Traila 3/4 részben és Matesonye Anna 1/4 részben nevében álló következő iparföldekre egészben:

† 263 hrsz. részletre 236 kor.,

† 700 hrsz. részletre 98 kor.,

† 1279 hrsz. részletre 176 kor. kikiáltási árban és

ugyanazon tjkvben foglalt és fenti 1. alapján Czicza Traila nevében irt 264 hrsz. részlet 3/4 részére a megállapított 1233 kor. kikiáltási árban;
3. a kernyécsai 490 sz. tjkvben foglalt és Moater Ion nevében irt A. I. a. 87/a hrsz. egész részletre a 32 kor. és végül

4. a kernyécsai 658 sz. tjkvben foglalt és fenti t.-cz. a) pontja szerint Moater Jon nevében irt A. I. a. 123. hrsz. 94 öisz. belsőség fele részre az ezennel megállapított 234 234 kor. kikiáltási árban elrendeltetik és itt C. 7. 8. a. Katz Antal kernyécsai lakós javára 20 kor. tőke, ennek 1906. évi szeptember hó 20-tól járó 6% és 16 kor. 70 fill. költségek és 114 kor. 87 fill. tőke és ennek 1906. évi szeptember hó 20-tól járó 6% kamata és 38 kor. 75 fill. költségek erejéig ezennel a csatlakozás kimondatik, az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi június hó 1-ső** napján d. e. 9 órakor Kernyécsa községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog-nak adatni.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 41 kor. 80 fill., 134 kor. 70 fill., 23 kor. 60 fill., 9 kor. 80 fill., 17 kor. 60 fill., 123 kor. 30 fill., 3 kor. 20 fill. és 23 kor. 40 fill. készpénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri ren-

delet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság 1908. évi márczius hó 14-én.

Kerekes, kir. aljbiró.

Anunț.

Avizez onoratul public bănățean, că în magazinul și atelierul meu din Oravița se pot căpăta

cele mai bune ghete

în întreg ținutul sudbănățean.

Prețuri solide și fixe.

Cizme cum și ghete ortopedice, pentru bal și pentru mirese după măsură, forme engleze, franceze și americane.

Primesc sodali muncitori și de omenie, cum și ucenicî din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.

10-15

Cine dorește să facă o călătorie de plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina), acela să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

16-52

**In prăvălia
cu mărfuri mixte**

a lui

Adolf Löbl

în

Cacova

se capătă marfă bună, comandată deadreptul dela izvor, cu prețuri foarte moderate.

Mare asortiment

cu toffelul de articole trebuitoare publicului ales, cum și țărănimei din

împrejurime.

2-3

In băcănia lui**Valentin Eisele****la cînele negru în Oravița**

se capătă articole de băcănie, delicatessuri, diferite culori, ape minerale pentru cură, sămînță, dela Mauthner. Deposit principal de bere Hercules pentru ceice sufer de stomac.

— Prețuri solide. —

2-2

Magazin

W E I S S

cu articole de mode în ORAVIȚA.

Mare depozit de costume pentru bărbați și copii

Palării

Magazin enorm de mare cu ghete pentru bărbați, dame și copii în toate culorile și calitățile.

2-3

Aviz!

Am onoare a încunoștiința P. T. Public din Cacova și jur, că mi-am deschis un

Magazin de lemne

în casa negustorului Adolf Löbl, în ulița mare din Cacova.

Fiind în legătură cu ferestree din Ardeal, m'am asortat cu toffelul de scînduri, de brad și de moleți, lănceți, scînduri pentru podit, lemn pentru zidit, șindilă și lemn pentru rotari, dar mai ales pentru țimplari, am de vînzare material de prima calitate.

Îmi voi da silința să mulțumesc mușterii și prin prețuri foarte moderate. Însfîrșit invitînd pe orcare trecător să binevoiască a-mî vizita depozitul de lemnărie,

semnez cu toată stima

Josef Tringl.

1-3